

[Lysholm Christensen]

Der er nogle hovedpunkter i hele denne sag, jeg godt vil nævne specielt.

For det første er bæredygtigt landbrug jo ikke kun et spørgsmål om miljø, som man fejlagtigt har givet udtryk for det i mange debatindlæg på det sidste. Her skal vi have hele definitionen med; alle de tre punkter er vigtige.

For det andet er problemerne i dansk landbrug jo en samfundsopgave. Man kan ikke anstændigvis kræve billige fødevarer og samtidig stille stærkt fordyrende miljøkrav til erhvervet. Naturligvis skal kravene stilles, men de skal være afbalanceret i forhold til virkningen, og der skal være en realistisk tidshorisont til gennemførelsen. Og så skal vi som forbrugere være villige til at betale prisen for fødevarerne, enten direkte på fødevarens pris eller i form af støtteordninger. Den byrdefordeling, redegørelsen opererer med, virker umiddelbart rimelig, altså en økonomisk byrdefordeling mellem landbrug, stat og EF.

Dernæst vil jeg nævne, at løsningen af disse problemer i landbruget skal søges i en større sammenhæng. Her tænker jeg på de igangværende GATT-forhandlinger og hele EF's landbrugspolitik. Alle ved, at en reduktion i de nuværende støtteordninger fra EF må forudses. Der er også problemer med overproduktion osv. Derfor er det vigtigt, at vi ikke lige fokuserer på de danske problemer, men ser det i den større, internationale sammenhæng. Og her vil jeg da gerne udtrykke min støtte til den tanke, der også har været fremme i debatten i dag, nemlig at miljøproblemerne bør inddrages i GATT-forhandlingerne.

I Kristeligt Folkeparti må vi udtrykke en uenighed med landbrugsministeren, når han både i redegørelsen og andre steder taler varmt for de såkaldte effektive storlandbrug. Antallet af bedrifter skal reduceres meget kraftigt for at få økonomisk bæredygtige enheder, hævdes det. Samme tanke præger den nugældende landbrugslov.

Imod denne tanke om storlandbrug taler blot nogle grundige økonomiske beregninger, som også er nævnt i dagspressen i dag: Over en vis grænse stiger det økonomiske afkast ikke med stigende antal dyreenheder. Det er tvivlsomt, om det er fornuftigt at satse på disse store landbrug.

Jeg har set, at redegørelsen opererer med en begrænsning af svinebesætningernes størrelse.

Det er naturligvis udmærket, men udsagn i redegørelsen indicerer helt tydeligt en udvikling i retning af få og store brug, en udvikling, vi bestemt ikke synes er særlig ønskelig. Og som ministeren er citeret for i dagspressen i dag, kan det ikke være meningen, at landmanden skal have startet sin bil og køre for at komme til naboen til aftenkaffe, fordi afstanden er blevet for stor. Det var fint, hvis han stadig væk kunne gå og cykle. Vi får også problemer med generationsskifte, med ejerformer osv., hvis vi tilstræber denne tendens til store enheder.

Men hvad skal vi så gøre for at løse de problemer, som rent faktisk ligger der?

Det skal ikke mangle på støtte fra Kristeligt Folkepartis side, når det gælder spørgsmålet om krav til udbringning af gylle og husdyrgødning. Det er jo ikke mange år siden, at udtrykket »fed gylle« var et plusord. Noget af det mest positive, man kunne udtale for få år siden, det var udtrykket »fed gylle«. Så kom der en tid, hvor det virkelig var blevet det modsatte og det var blevet et problem. Og det er vel også et problem med udbringningen af gyllen. Men vi skulle måske tilstræbe, at udtrykket »fed gylle« bliver et plusord igen; at vi får lært at håndtere det på en fornuftig måde.

Det er nødvendigt i den forbindelse at stille krav til landbruget om opbevaring, udbringningstidspunkter, analyse af næringsstoffer i gyllen og gødningsplan osv. Det medvirker vi meget gerne til, og vi er i øvrigt også opmærksom på, at landbruget er godt i gang med at udvikle ny teknik osv., som er nødvendig for at løse det problem.

Derimod er vi ikke med på tanken om at lægge en afgift på handelsgødningen med det formål at skabe større værdi i husdyrgødningen. Vi mener, der er så store urimeligheder og så store skævheder i en gødningsafgift i forholdet mellem husdyrbruget og planteavlerne, at den løsning ikke er rimelig, og tilbageføring af midlerne til landbruget tror vi ikke på kan ske på en måde, der kan administreres og være rimelig i forhold til de to typer af bedrifter.

Når det gælder bekæmpelsesmidlerne, så undrede det mig her forleden, jeg bladrede et landbrugstidsskrift igennem, at der næsten på hveranden side var store helsidesannoncer for sprøjtemidler. Der må være en del penge at hente i den branche, og det var vel at mærke ikke annoncer, som oplyste særlig meget om bru-